

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN, BEZITSVORMING EN PUBLIEK-
B.V.D. RECHTELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE.

's-Gravenhage,
Javastraat 68

FA 869 3/18
2 "MDI" 1157

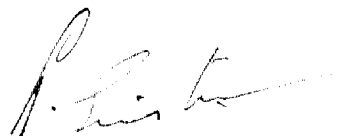
No.: 380.727
Bijl.: 1 (2-blz.)

G E H E I M

Betr.: Ger HANSEN treedt af als hoofd-
redacteur van "Politiek & Cultuur".

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie - onder verwijzing naar
mijn schrijven no. 376.345 d.d. 23 februari 1957 - een rapport aan
te bieden betreffende het in hoofde dazes genoemde onderwerp.

HEF HOOFD VAN DE DIENST

(Mr. L. Einthoven)

Aan Zijne Excellentie
e Minister-President,
plein 1813 no. 4,
te
's-GR A V E N H A G E.

G E H E I M

Ger HARMSSEN treedt af als hoofdredacteur van "Politiek & Cultuur".

Ger HARMSSEN (15-5-'22) behoorde in 1945 tot een van de op de voorgrond tredende intellectuelen in de CPN. Als zovelen van hen viel hij na enige tijd in ongenade bij de starre partijleiding.

Met de destalinisatie en de daarmee gepaard gaande soepeler houding van het partijbestuur kwam er weer enige waardering voor HARMSSEN.

Harry VERHEY, lid van het partijbestuur, bereidde zijn terugkeer voor. In maart 1956, kort na een onderhoud, waarin VERHEY aan HARMSSEN de verzekering gegeven had dat de partij niets meer tegen hem had, werd HARMSSEN de functie van redacteur bij Pegasus, de communistische uitgeverij, aangeboden.

In januari 1957 werd HARMSSEN zelfs hoofdredacteur van het partij-maandblad "Politiek & Cultuur". In het januari-nummer schreef HARMSSEN een artikel getiteld: "Hoe staat het met onze theorie?" Hierin keerde hij zich tegen de verstarring van het partijleven, vroeg grotere waardering voor de vroege marxisten in Nederland en pleitte voor een ondogmatische houding van de CPN. In dit verband wees hij de heersende mening in de partij van de hand volgens welke iemand of voor honderd procent marxist is of helemaal niet: Zou het niet zijn, dat wij het allen in meerdere of mindere mate zijn en op het ene moment meer dan op het andere?"

Zoals te verwachten was bij de nog steeds overwegend stalinistisch ingestelde partijleiding riep dit artikel veel tegenspraak op en de tegenzin, die nog steeds tegen HARMSSEN bestond, kreeg nieuw voedsel.

Verschillende partijfunctionarissen, o.w. partijsecretaris Paul de GROOT, uitten hun misnoegen over dit artikel.

Het Tweede Kamerlid Marcus BAKKER deed in "De Waarheid" van 9-2-1957 een aanval op HARMSSEN. BAKKER verweet hem dat hij door zijn verkapte kritiek een aanval gedaan had op het democratisch centralistische karakter van de partij en op het gezag van de leiding.

Een dergelijke kritiek in de CPN betekent gewoonlijk dat de aangevallene spoedig daarop uit zijn positie verwijderd wordt. Zo ook in dit geval. In februari reeds werd HARMSSEN ontslagen. Hij is

- dus slechts -

dus slechts één maand hoofdredacteur geweest.

Een eveneens in het communisme veel gevolgde methodiek is dat degene, die iemand in de partij gehaald of naar voren geschoven heeft, bij het in ongenade geraken van zijn protégé zich nadrukkelijk, veelal schriftelijk, van hem distancieert en hem als het ware een trap na geeft. Dit geschiedde nu ook. Dezelfde Harry VERHEY, die de terugkeer van HARMSEN mogelijk maakte, keerde zich in het maartnummer van "Politiek & Cultuur" op felle wijze tegen hem. VERHEY beschuldigde HARMSEN de reactionaire propaganda in de kaart gespeeld te hebben en een a-historische, niet objectieve kijk op het verleden te bezitten; kortom volledig in strijd te zijn geweest met het "heilige" dogma van de partij, het marxisme-leninisme.

Eens te meer blijkt uit deze gang van zaken, dat er voor intellectuelen, die niet zonder meer op alles wat de partijleiding beweert en decreteert ja en amen willen zeggen, praktisch geen plaats is in de CPN.

maart 1957.